

ВЕРТИКАЛЬНЕ ОЗЕЛЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ АГРОЛАНДШАФТІВ У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Чикал Ксенія Миколаївна, здобувачка вищої освіти

Одеський державний аграрний університет

kseniaticikal@gmail.com

Бондар Людмила Пилипівна, к.б.н., доцент

Одеський державний аграрний університет

luda.bondar@i.ua

Сучасні міста стикаються з низкою екологічних проблем, таких як урбанізація, забруднення повітря, перегрів міських територій та зменшення природних зелених насаджень. Одним з найбільш ефективних рішень цих проблем є вертикальне озеленення – інноваційний підхід до інтеграції рослинності міського середовища. Вертикальне озеленення, як елемент сільськогосподарського ландшафтного дизайну, відіграє важливу роль у створенні стійких і комфортних міських просторів. Його також можна використовувати як інструмент для покращення мікроклімату та естетичного вигляду будівель, зменшення шуму та забруднення. Зелені фасади, живі стіни, вертикальні сади та інші конструкції дозволяють найкращим чином використовувати міський простір, що особливо важливо в умовах щільної міської забудови.

Сучасні підходи до озеленення міських територій дозволяють вирішувати екологічні проблеми без докорінної зміни міського середовища (знесення будівель для створення стандартної кількості зелених насаджень). Одним із найпопулярніших напрямків у розвитку архітектури міста та сучасних способів формування зон екологічного комфорту в умовах ущільненої забудови є вертикальне озеленення [1].

Вертикальне озеленення – один із заходів адаптації міст до зміни клімату. Його можна використовувати там, де не вистачає місця для висадки дерев. На відміну від штучних поверхонь, рослини поглинають сонячне тепло, а не зберігають його. Ось чому в приміщеннях з зеленими дахами та стінами прохолодніше в спеку. Спеціальні підвісні конструкції та виткі рослини також можна використовувати для створення затінених громадських просторів зі свіжим повітрям. Така система кріпиться до стіни або стоїть самостійно, опираючись на землю [2].

Одним із семи чудес світу є Вісячі сади Вавилону. Вважається, що вони розташовані в стародавній вавилонській державі, поблизу сучасного міста Хілла, і були побудовані на початку VII століття до н.е., тобто, за 600 років до нашої ери. Вертикальний сад, безсумнівно, є сучасною ландшафтною формою, дизайнерським прийомом, який органічно вписується в сучасну міську систему і є ефективним інструментом в ландшафтних роботах, використання якого розширює можливості благоустрою, а об'єкти озеленення набувають гармонії та краси. Загальні функції, які виконує вертикальне озеленення, можна умовно поділити на п'ять груп: ландшафтні, гігієнічні, практичні (утилітарні), декоративно-естетичні та емоційно-психологічні. Також варто відзначити такий

вид інтер'єру, як фітокартини. Фітокартини – це картини, виконані живими рослинами. Такі картини займають не багато місця і можуть розташовуватися в різних місцях. Простішим елементом вертикального озеленення, ніж фітокартини, може бути фітомодуль. Конструкція фітомодуля може у будь-якому приміщенні створити живий куточок, який ідеально підходить для декору. Вони можуть бути стаціонарними чи мобільними. Благоустрій та озеленення у сучасних містах – це головне завдання, яке стоїть перед архітекторами сучасності. Зелені стіни привертають увагу людей своєю красою, тим самим покращуючи їхній емоційний стан, очищають повітря від пилу, насичують його киснем [3]. Отже, будуючи нове, не слід забувати про джерело всього живого – природу, без якої неможливе існування ні людей, ні тварин.

Створення довговічних, здорових і високо-декоративних зелених насаджень, вимагає проведення робіт, які включають в себе підготовку посадкового матеріалу, садіння і догляд за рослинами.

Вимоги до якості саджанців дерев і чагарників викладені в державних стандартах. Саджанці мають бути здоровими, без зовнішніх ознак пошкоджень, а також мати цілком визрілі бруньки і здерев'янілі пагони. Коренева система рослин має бути розвинутою, особливо її мичкувата частина з усмоктувальними корінчиками [4].

Розвиток вертикального озеленення в Україні має значний потенціал, проте стикається з низкою викликів, серед яких відсутність належного законодавчого регулювання, висока вартість впровадження та потреба у спеціалізованих технологіях. Водночас успішний міжнародний досвід демонструє, що завдяки інноваційним рішенням, таким як автоматизовані системи поливу, стабілізовані рослини та новітні конструкційні матеріали, цей напрям може стати ефективним інструментом екологізації міст.

Отже, подальші дослідження та впровадження вертикального озеленення потребують комплексного підходу, включаючи державну підтримку, розвиток нормативної бази та залучення інвестицій у «зелені» технології. Це дозволить значно покращити якість життя мешканців міст та сприятиме формуванню стійкого міського середовища.

Список використаних джерел: 1. Риндюк С. В., Максименко М. А. Сучасні прийоми організації зелених зон в ущільненій забудові міста // Науково-технічний збірник: Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. Вінниця, 2021. Вип. 30, № 1. С. 111-119. – URL: surl.gd/brjdwn. (дата звернення 07.03.2025). 2. Вертикальне озеленення будівель: що потрібно знати [Електронний ресурс]. – URL: surl.cc/ujxwds. (дата звернення 07.03.2025). 3. Класифікація видів вертикального озеленення в ландшафтному будівництві [Електронний ресурс]. – URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/19877.pdf>. (дата звернення 08.03.2025). 4. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України. Пункт 8.2. Підбір і підготовка посадкового матеріалу [Електронний ресурс]. – URL: surl.cc/ybnpqww. (дата звернення 09.03.2025).